

Nova knjiga Viktora Žmegača

Poniranje prema samoj srži europejstva

Akademik Žmegač podario nam
je knjigu koja širi kulturološke obzore

Svaka nova
knjiga Viktora
Žmegača
kulturni je
događaj od
prvorazredne
važnosti DAVOR
PUKLAVEC/PIXSELL

Knjiga na 350 stranica plete
gusto tkanje od kojeg je
sazdan svaki od četiri velika
grada, a onda i njihove
međusobne poveznice

Branimir Pofuk
branimir.pofuk@vecernji.net
ZAGREB

Svaka nova knjiga Viktora Žmegača kulturni je događaj od prvorazredne važnosti za hrvatsku kulturu i praznik za čitatelje željne ozbiljnog i poučnog štiva koje im širi kulturološke obzore.

A upravo o tome je riječ i u najnovijoj knjizi akademika Žmegača pod naslovom "Četiri europska grada". Kulturološki obzori su njezin podnaslov i sadržaj.

Premda su "Četiri europska grada" tek prekjučer predstavljena javnosti u Matici hrvatskoj, knjiga koja se još prije dva mjeseca bez ikakve pompe ušuljala u knjižare već je pronašla put do nekoliko stotina čitatelja. U zemlji osiromašenoj na mnogo načina to nije malo. A bit će ih sigurno ovih dana još koji će "Četiri europska grada" prepoznati kao božićni dar neprolazne vrijednosti.

Intiman izbor gradova

Četiri grada na omotu lijepo uređenog posebnog izdanja Matice hrvatske predstavljeni su sličicama Eiffelova tornja, palače Schönbrunn, Karlova mosta i Brandenburških vrata.

Pariz, Beč, Prag i Berlin su ti gradovi provučeni kroz "prizmu poredbene metropologije u kojoj se očitava kulturna povijest Europe", kako reče Svjetlan Lacko Vidulić, jedan od predstavljača knjige, uz Krešimira Nemeca i Tonka Maroevića.

Akademik Žmegač ponovio je objašnjenje iz predgovora knjige o odabiru gradova kao presjeku subjektivnog i objektivnog. "Osoban utoliko što obuhvaća metropole koje su mi pružile nezaboravne doživljaje", napisao je autor o svom izboru gradova koji su, pak, i objektivno "reprezentativni za europsku prošlost, a nadajmo se i za njezinu budućnost". Knjiga na 350 stranica plete gusto kulturološko tkanje od kojeg je sazdan svaki od tih gradova, a onda i njihove međusobne poveznice i utjecaje koji su zapljuskivali cijelu Europu, uključujući nas na njenim civilizacijskim rubovima.

Žmegačev je izbor, dakle, intiman, ali ne i tekst, koji je pitak

i znanstven. Autor ne troši ni papir, ni čitateljevo vrijeme, na anegdotalnost ili osobne crtice i doživljaje, premda bi iz njegova pera i to bilo i te kako zanimljivo. Važna je i sljedeća autorova napomena o djelu: "Kao turistički vodič ono je uglavnom neprikladno." Ali, dodajemo mi, zato je nezaobilazno kao duhovni vodič u duboko poniranje prema samoj srži europejstva, koje bi bilo nezamislivo bez bilo koje od ove četiri metropole i u njemu nastalog, izmišljenog i stvorenog blaga svake vrste. Već prvo poglavlje o Parizu, s podnaslovom "Od gotike do egzistencijalizma", briljantno demonstrira kako Žmegačeva erudicija strasno i duboko zahvaća i izvan germanističkih obzora, kojima ostala tri grada prirodno pripadaju.

Nema tih algoritama internetskih pretraživača koji u tekstu visokog stila i literarne vrijednosti tako mogu povezati opću i kulturnu

Četiri europska grada

Iznimno izdanje
Matice hrvatske
obrađuje Pariz,
Beč, Prag i
Berlin

povijest, arhitekturu, filozofiju i sve vidove umjetnosti i kulture. Primjerice, sve relevantne kulturno-povijesne silnice Pariza na kraju se ulijevaju u jednu točku, u Beaubourg, tu utvrdu ljepote, kako Parižani od milja zovu kulturno-umjetnički centar Georges Pompidou.

Od mita do Švejka

U podnaslovu Beča Žmegač ističe Habsburge, Mahlera i Freuda, ali u tekstu dočarava i dinamični tehnološki duh metropole kroz oduševljenje biciklom, koje su dopisujući se dijelili Schnitzler i Hofmannsthal. Ispod Praga je podnaslov "Od mita do Švejka", a ispod Berlina "Tijekovi epoha: brandenburška tradicija, Friedrich Veliki, Einstein, Brecht".

Navedeni uzorci trebali bi zainteresirati svakog europejca, jer izvan i bez kulturoloških obzora, koje oslikava Žmegač, Europe i nema. "Svaki dan pisati i svaki dan svirati i sve će biti dobro", prenosi HRT Žmegačev recept za dugovječnost. Zvuči i kao dobar savjet za budućnost Europe. ●